

CVIČEBNÍ LISTY

Příloha „Vojenských rozhledů“.

Redaktor: Podplukovník gšt. František Pobunek.

Podplukovník gšt. Josef Simandl:

Manévr vyšší jednotky v mezeře.

(Pokračování.)

Na podkladě rozhodnutí velitele 1. divise vypracuje 3. oddělení štábu rozkazy — jedním rozkazem nebude lze ihned vše nařídít, vyšel by jednak pozdě, jednak by každého vše nezajímalo — pro přesun jednotek do určeného prostoru, pro zajištění a z toho vyplývající utvoření skupin a jejich přesun, pro styk a spojení, pro přísun posilových prostředků.

Bude jen na prospěch provedení, rozešlou-li se tyto rozkazy co nejdříve — proto musí být stručné a krátké — rozvezou-li je důstojníci s náležitými informacemi velitelovými (osobní styk).

2. oddělení vypracuje zpravodajské rozkazy, aby uvedlo v činnost zpravodajské orgány a usměrnilo jejich práci k vyhledávání zpráv ve smyslu pojatého manévru.

4. oddělení, poněvadž zná manévr divise upřesněný prostorově a časově, postará se společně s přednosty služeb o doplnění materiální výbavy, o směřování docházejících zásob a o přesun služeb do nového prostoru tak, aby jednotky v nastávajícím boji příštího dne netrpěly nedostatkem. Vypracuje si především časový a materiální kalkul přísunu a odsunu. Zůstává v těsném styku s 3. oddělením. (Výhodné, vyšle-li tam jednoho důstojníka ze svého oddělení.)

Velitelé zbraní a přednostové služeb podají ve smyslu rozhodnutí jak veliteli, tak i štábu svoje návrhy a zařídí vše potřebné, aby se přesun i vstup do boje dál za žádoucích podmínek.

Všechna tato okamžitá opatření, jakmile jsou uvedena v chod, mohou být shrnuta ve všeobecné operační rozkazy, více už jako potvrzení jednotlivých úkonů. V těchto všeobecných operačních rozkazech bude už podrobněji rozpracován nastávající manévr druhého dne, kdežto v přípravných a ve zvláštních rozkazech mohl být dotčen jen zhruba.

Jako podklad pro další cvičení můžeme vzít v úvahu, že 27. dubna ve 4 hod. je všechno na místech, vyplývajících z rozhodnutí velitele 1. divise, nebo se jim přibližuje, a to:

Zesílený SPO. 1 ve Velkém Meziříčí, eskadrona 1/12 v Křížanově, pěší pluk 2: prapor I/2 v Enkenfurtě, velitelství pluku, prapor II/2 a děl. odd. III/1 v Nových Sadech, prapor III/2 na severozápadním okraji Vel. Bíteše.

Pěší pluk 3: prapor I/3 na komunikaci Duforty—Osová, velitelství pluku Vlkov, prapor II/3 Břeží, děl. odd. I/1 jv. od Vlkova, prapor III/3 les jv. od Vlkova.

Pěší pluk 61: prapor I/61 prostor Okrouhlík — kóta 539, prapor II/61 Vratislávka (sz. od Žďárce na silnici do Strážek), děl. odd. II/21 v prostoru Na vápenicích (na silnici), prapor III/61 v prostoru Rojetín.

Pěší pluk 1: je na pochodu z prostoru Vel. Bíteš—Přibyslavice do prostoru Křoví—Březské—Níhov (při dalším postupu se zařadí do 2. sledu za pěší pluky 61 a 3).

Dělostřelecký oddíl II/1 je v prostoru Níhov, děl. odd. 101 v prostoru Pánov (z. od Svatoslavě), AR. 11 tamtéž.

Služby na přesunu do prostoru Říkotín—Svatoslav—Loučky—Deblín. Stanoviště velitelství divise, tel. roty a žen. roty Křižinkov—Katov. Tento prostor chrání rota VKPL.

První místo určení praporu lehkých tanků západní okraj lesa východně od Přibyslavic.

Poněvadž šlo o noční přesun, bylo třeba zvláštní péče o křižovatky (Devět křížů u Hluboké, u Přibyslavic), o průchodiště ve Vel. Bíteši. Řízení ruchu provedeno péčí divise. Do prostoru Vel. Bíteš—Enkenfurt posunut p. pl. 2, do prostoru Osová—Břeží p. pl. 3, do prostoru Žďárec—Rojetín p. pl. 61. Šlo totiž o to, aby ty jednotky, které budou poslány do těchto prostorů, byly jim co nejbližší a měly v noci především dobré cesty. Na čtvrtý pluk, v 2. sledu, už se tak nepospíchá, ježto ho hned nebude třeba a jeho použití je předvídáno teprve během dne, nejdříve až v prostoru kolem Křižanova. Utvoření skupin nedalo práce, ježto částice, určené pro jednotlivé skupiny, byly už na komunikacích. Děl. oddíly II/1 a 101 mohly jet k severu přes Veverskou Bitýšku na slnici k Svatoslavi do místa určení. (Požadavek snížit únavu na minimum, hlavně v noci, vyžaduje zvláštní cesty pro ten prvek, jemuž to situace dovoluje.)

Pro utajení jsou služby ještě v noci poslány zhruba do prostoru Říkotín—Svatoslav—Deblín, na pravé křídlo sestavy divise, kde jsou nejlépe chráněny jak sestavou vlastní divise a IX. S., tak i terénem. Tím zabezpečíme nejen jejich existenci, ale i činnost především na směru náporu. Nápor musí být dotován nejen jednotkami, ale i materiálem, tedy službami.

Roztřídíme-li si získané zprávy časově, můžeme předpokládat, že do vydání „Všeobecného operačního rozkazu č. 4.“ zjistilo 2. oddělení situaci na křídlech obou sborů a mohlo pro rozkaz vypracovat dojem o situaci tak, jak jej čteme v rozkaze. Konečný časový přehled nepřátelských možností předloží svému veliteli divise po půlnoci, ještě před soustředěním podřízených jednotek.

Pro přesnější vymezení nepřátelských možností 27. dubna vezmeme za podklad, že byly do 4 hod. získány 2. oddělením tyto informace a zprávy:

O X. S.: Při setmění 26. dubna provedl modrý úder proti Polné a zmocnil se jí. Četa OA. od X. S., podniknuvši výpad po ose Zhoř—Stáj, srazila se u vsi Stáje asi 10 km jv. od Polné s modrými OA. a jezdeckem a byla donucena ustoupit na Zhoř.

Během noci se uspořádají zadní voje X. S. všeobecně na čáře Štoky—Něm. Šicendorf—Věžnička—Lipina—Nadějov a mají za úkol na této čáře během dopoledne 27. dubna odporovat. Těžiště odporu je na východním křídle. Valné síly sboru ustoupí během noci na čáru Jihlava—Kamenice, kde se uskupí a připraví k obraně, především v prostoru Kamenice.

Po dobu boje zadních vojáků předsunuté SV. X. S. v Jihlavě.

O IX. S.: IX. S. bojoval proti přesile hlavně na směru Přibyslav—Bohdálov. Pod stálými obchvaty západního křídla byl sbor nucen ustoupit pozdě odpoledne až na čáru Bohdálov—Sazomín. Před večerem byl SPO. IX., zesílený pěchotou, sražen od Bohdálů a pod hrozbou obchvatu donucen ustoupit do lesů severozápadně od Radostína. Do noci se zadní voje IX. S. uchytily všeobecně na čáře Radostín—Radešínská Svratka. SPO.

IX. je v Radostíně. Styk na západ nemá. Tlak proti IX. S. k večeru zeslábl.

Podle výpovědí zajatců zúčastnily se jeden prapor cyklistů, dva prapory dopravené na autech, rota lehkých tanků a jeden lehký mot. děl. oddíl. Byly prý vyloženy v prostoru Čáslav—Sedlec—Kutná Hora. Patří k 1. rychlé divisi. Další její jednotky mohou prý dorazit během noci a dopoledne 27. dubna.

Velitel IX. S. soustřeďuje jádro svých sil do prostoru Bobrová—Bohdálec—Strážek.

Noční letecký průzkum byl povětrnostními vlivy znemožněn.

2. oddělení štábu může tedy vyhodnotit získané zprávy a podat z nich veliteli 1. divise tento závěr:

Mezi IX. a X. S. v prostoru Zhoř—Pavlov je mezera. Vnitřní křídla sborů bude možno upevnit teprve dopoledne 27. dubna. Vzhledem k mezeře a k labilnosti vnitřních křídel sborů možno počítat s tím, že se stanou předmětem útoků, a to už časně zrána. Současně asi nasadí modrý rychlé jednotky do mezery především k vyvrácení vnitřních křídel, pak k hlubšímu proniknutí.

Aby si zajistil vyvrácení křídel a tím rozšíření mezery, půjde mu o to, aby se co nejrychleji zmocnil prostoru Vel. Meziříčí a Kamenice.

Vel. Meziříčí proto, aby ohrozil křídlo IX. S. a upoutal zde síly, jež by mohly tlakem na severozápad pomáhat X. S. a bránit zničení jihlavské skupiny,

prostoru Kamenice proto, aby pomohl rychle zničit jihlavskou skupinu. Rozšířením mezery pak, aby si zajistil hlubší proniknutí do našeho prostoru a dovršil vítězství.

Proto můžeme časně ráno čekat akci modrých rychlých sil především na směru Nížkov—Měřín do prostoru Měřín—Vel. Meziříčí—Pavlinov, aby zajistil útoky vyšších jednotek na vnitřní křídla sborů.

Zrána nasadí modrý asi 1. rychlou divisi, během dne může nasadit další rychlou jednotku, hlášenou k večeru 26. dubna v prostoru Chlumec nad Cidlinou.

Modrý je v Polné a v Stáji, vzal Bohdálův a je v lesích jv. od Bohdálůva. Za této situace lze předpokládat, že má zajištění všeobecné na čáře Zhoř—Arnolec—Chroustov—Pavlov. Překročí-li tuto čáru před samým rozedněním, t. j. kolem 4. hod., může se střetnout s našimi lehkými prvky, jež vyrazí v touž dobu z čáry Vel. Meziříčí—Křížanov na čáře Měřín—Nětín—lesy sz. od Hor. Borů již mezi 5. a 6. hod. Kdyby je rozrazil, mohly by se jeho čelní částice objevit již po 7. hod. na čáře Vel. Meziříčí—Na nivách.

Dosud tedy nic nevyvrací předpoklad, že modrý zahájí útok ihned na úsvitě a že povede hlavní útok proti X. S., že bude tento útok krýt akcí rychlých jednotek na směru Nížkov—Vel. Meziříčí a že mu půjde o to, aby se v zájmu zajištění zmocnil co nejdříve prostoru Vel. Meziříčí.

Před dosažením prostoru shromáždění znají už velitelé podřízených jednotek „Všeobecný operační rozkaz čís. 4“, první i druhou část. První část by mohla znít na podkladě některých získaných zpráv takto:

(Rozkaz jim byl dodán až na pochodu důstojníky štábu.)

1. zesílená divise.
Cj. 24/3. op. taj. 36
Mapy 1:75.000.

Rosice, 26. duben v 23 hod. (dvacet tři).

Všeobecný operační rozkaz čís. 4.

I. část.

(Souhrn a potvrzení zvláštních rozkazů.)

I. Křídla modrých sborů se zachytila jižně od Polné v prostoru Lipina—Nadějov (X. S.) a v prostoru Radostín (IX. S. — SPO. IX.). Mezi nimi je mezera. Do této mezery zasahovaly k večeru rychlé jednotky. V prostoru Bohádlov—Radostín byly zjištěny prvky 1. rychlé divise (cyklisté a pěchota na autech). Zdá se, že modři ovládli mezeru.

Je pravděpodobné, že modří zahájí útok proti křídům zítra hned na úsvitě, aby mezeru rozšířili. V tom případě možno čekat, že nasadí do mezery na směr Nižkov—Vel. Meziříčí jednu až dvě rychlé jednotky, s nimiž se můžeme střetnout již severozápadně od Křižanova.

II. První zesílená divise postoupí směrem severozápadním, aby ovládla mezeru mezi sbory a zabránila jejímu rozšíření.

III. Chci nejprve pomoci IX. S. zachytit se v prostoru Křižanov—Strážek a pak zahájit akci k omezení mezery mezi IX. a X. S.

Proto chci nejprve dosáhnout silným pravým křídlem na směr Katov—Křižanov—Na nivách prostoru Křižanov.

1. cíl: Jablonov—Sv. hora trig. 673—Libochová trig. 534,

2. cíl: Vel. Meziříčí—Na nivách—les Babka (sz. od Moravce).

IV. V 1. sledu (od jihu) p. pl. 2, 3, 61. V 2. sledu za pravým křídlem p. pl. 1.

1. P. pl. 2 postoupí po ose Vel. Bíteš—Vel. Meziříčí a obchází je od severu. Od vsi Rudy vede jádro přes Březeje—Ambrožný—Videň, uchová si možnost zasáhnout v prospěch jádra divise. Od vyrazení podržují děl. oddíl III/1, žen. četů 1 a četů OPŮV.

2. Pěší pluk 3 postoupí po ose Březi—Křižanov—Na nivách, v pásmu Osová Bitýška—Dobrá Voda (obě místa v to) a Rozseč—Heřmanov (obě mimo) — Radenice (v to). Dva prapory v předvojích, velí velitel pluku, prapor 2. sledu na ose Ořechov. Podržují děl. oddíl I/1, žen. četů 2, dvě čety OPŮV.

3. Pěší pluk 61, 1 prapor předvoje na směr Heřmanov—Hor. Libochová—Pikarec, prapor bočního voje žďárec—Moravec, prapor 2. sledu přes Heřmanov. Podržují děl. oddíl II/21 a četů OPŮV.

4. Pěší pluk 1 vede dva prapory po cestě Březi—Křižanov, jeden přes Heřmanov.

5. Prapory 2. sledu a p. pl. 1 postupují podle rozkazu vel. divise.

6. Děl. oddíl II/1 v čele p. pl. 1 přes Milešín—Heřmanov, děl. oddíl 101 za p. pl. 1 přes Rozseč—Molešín — 1. místo určení.

7. a) SPO. 1 (zesílený cykl. praporem 11, rotou OA. bez 1 čety) vyrazí ve 4 hod. do prostoru Polná—Bohdálov a zjistí, zda modří útočí většími silami na jih aneb na jihovýchod. Jestliže modří útočí na jihovýchod, kryje komunikace Polná—Vel. Meziříčí a Bohdálův—Netín s těžištěm na ose Měřín a zachytí se na čáře Uhřínov—Vel. Meziříčí (v to), kterou hájí. Styk s X. S. v prostoru Kamenice.

Kdyby modří neútočili, střeží komunikace na čáře Arnolec—Pavlov a pátrá po činnosti modrého v prostoru Polná—Bohdálov a po situaci východního křídla X. S.

Řeka Oslava (v to) pro SPO. 1.

Z čáry Měřín—Netín hlášení i záporné.

b) Eskadrona I/12 s četou OA. vyrazí ve 4 hod. do prostoru Radostín—Kotlasy, pátrá po činnosti modrého a po situaci západního křídla IX. S., střeží postup modrého na komunikacích Radostín—Videň—Ostrov—Křižanov.

Těžiště na ose Radostín—Ostrov—Křižanov.

8. a) Předvoje a bočné voje při střetnutí udrží dosažený terén. Proto musí být veškeré dělostřelectvo s to je od čáry Jablonov—Libochová (1. cíl) podporovat, především na ose Rojetín—Heřmanov—Křižanov.

b) Děl. oddíl II/1 zasáhne v prospěch severního bočního voje (prapor p. pl. 1), aniž však ztrácí možnost zúčastnit se bitvy v prostoru Křižanov.

c) Vyrazení předvoje a bočných vojs z čáry soustředění a první posun valných vojs budou nařízeny zvlášť.

V. 1. OPL. zajistí přesun valného voje z prostoru Březi—Rozseč—Rojetín—Katov přes prostor Křižanov, hlavně na ose Katov—Heřmanov—Křižanov. Při rozvinutí chrání prostory pal. post. dělostřelectva.

2. OPŮV.: Četa OPŮV. (posilová) první místo určení Rozseč od 5 hod.

3. OBChL.: AR. 11 první místo určení Osová od 5 hod. připravena k asanaci podle žádosti velitelů proudů.

VI. Ženíjní čety 3 a 4 mezi 1. a 2. sledem po ose Níhov—Rozseč—Heřmanov—Křížanov. K zesílení p. pl. 3 nebo p. pl. 61.

VII. Letka 11. Jakmile to poměry dovolí,*) pátrá po situaci v prostoru mezi Polnou a Radostínem (obě místa v to).

Pátrá co nejdříve po pohybech na komunikacích v prostoru Polná na Měřín do Vel. Meziříčí, z Bohdálůva na Netín do Vel. Meziříčí a z Radostína na Křížanov. Zpravit SPO. 1 a esk. 1/12.

Od svítání doprovází předvoje hlavně na ose Heřmanov—Křížanov—Na nivách a hlásí situaci bočních bojů.

Spolupráce s dělostřelectvem.

Pátrá, zda modrý nepředsunuje síly (jejich druh) do mezery Polná—Radostín.

VIII. Styk a spojení: Styk na p. pl. 3.

Osa divise Rosice—Domašov—Svatoslav—Křížinkov—Heřmanov.

SV. Křížinkov od 3 hod., pak Heřmanov, pozorovatelná Sv. hora trig. 673.

Sběrny zpráv: Ořechov a Heřmanov, jakmile těchto míst dosáhnou předvoje.

Osa p. pl. 2: Vel. Bíteš—Ruda—Březejc—Ambrožný.

Osa p. pl. 3: Domašov—Vel. Bíteš—Osová—Křížanov—Na nivách.

Osa p. pl. 61: Tišnov—Žďárec—Heřmanov—Hor. Libochová.

Osa p. pl. 1: Zbraslav—Devět křížů—Svatoslav—Křížinkov.

Za správnost major gšt. J. A.

Div. gen. A. B.

Dostane: Podle rozdělovníku A.

(Konec 1. části.)

Major gšt. Svatopluk R o z m a r a :

Zajištěný pochod a zajištěné ubytování divise v rámci sboru proti motomechanizovaným jednotkám.

(Pokračování.)

Těmto podmínkám bude vyhovovat obrana směru Kněžice—Brtnice v prostoru Kněžice—Brodce—Hrutov, směru Heraldice—Brtnice v prostoru N. Brtnice—Zašovice—Salátův kopec, směru Okříšky—Chlum v prostoru Kaškův kopec 558. Šířka tohoto obranného postavení je 10 km, to vyžaduje 5—6 praporů přímé obrany (1,5—2 km na prapor), a to: od pluku v Kněžicích 2—3 prapory s 1 lehkým dělostřeleckým oddílem v prostoru jižně od Kněžic, od pluku v Čichově 3 prapory s 1 praporem buď od pluku z Kněžic nebo od pluku 2 sledu a 1—2 lehký dělostřelecký oddíl v prostoru N. Brtnice—Salátův kopec—Přibyslavice, zbytek divise 3 prapory a 1 hrubý oddíl vyjádří těžiště buď na směru Kněžice—Brtnice nebo Heraldice—Brtnice.

P ř e s u n.

Velitel sboru neříká nic o svém manévru při střetnutí.

Udává 16. divisi všeobecný směr postupu Polná—Brtnice—Kněžice, který tihne k 17. divisi. Tento směr naznačuje v pojetí prostorovém pás terénu od západních hranic po řeku Jihlavku, v kterém velitel sboru vidí jádro 16. divise orientované více k 17. divisi než k II. sboru.

Síly, vedené v tomto pásu terénu, mohou při střetnutí zahájit boj v těsném taktickém spojení se 17. divisi, aby buď jí pomohly, kdyby byla zastavena, nebo využily jejího postupu, kdyby samy byly napadeny pře-

*) Vzhledem k špatným povětrnostním podmínkám.

silou. V rámci postupu VI. sboru jde o to, aby při střetnutí bylo západně od řeky Jihlavy připraveno co nejvíce sil k společnému útoku.

Že v západní části pásma činnosti divise budeme musít být silní, nasvědčuje také terén, v kterém mají nepřátelské motomechanisované jednotky možnost proniknout rychle a nehlouběji na směr Kněžice—Brtnice—Luka po jediné průběžné automobilové silnici. Tento směr je sice přehrazen příčně řekou Jihlavkou u Luk, ale to je v prostoru, kde střetnutí s nepřítelem je méně pravděpodobné. Zato na čáře pravděpodobného střetnutí se vyznačuje tento směr dominující výšinou Katova hora, z níž máme dobré podmínky pro boj o nový ubytovací prostor. Od tohoto směru dále na východ až po Jihlavku je terén méně výhodný pro rychlý postup motomechanisovaných jednotek, neboť od Panské Lhoty nejsou žádné dobré cesty přes údolí Brtnice a polní cesty jsou rozmoklé.

Na východě postupuje II. sbor. Jeho pravé křídlo (4. div.) je předsumuto asi o 5—8 km, je částečně kryto a může být z pásma 6. divise nepřítelem napadeno. Proto je třeba, aby 16. divise byla připravena určitými silami podporovat a chránit křídlo II. sboru. Údolí Jihlavy od Bítovčic po Bransouze rozděluje pásmo činnosti divise na dvě části, z nichž východní tíhne k II. sboru, zužuje se k jihu a nehodí se komunikačně ani prostorově pro pochod a rozvinutí větších sil. Event. neúspěch II. sboru se uplatní až po Jihlavku, kdežto západně od Jihlavy máme volnost jednání, abychom dalším postupem vlastní silou na jih II. sboru ulehčili a pomohli manévrem do boku jeho protivníka. Bude tedy účelné užít východně od Jihlavy jen nezbytného počtu sil.

Srovnáme-li úvahy učiněné o učlenění v novém prostoru a o pochodu, vidíme, že je třeba přesunout jádro divise v západní části pásma činnosti do prostoru Brtnice—Brodce—Zašovice. Tím jsme zvolili způsob přesunu 16. div. a umístění v novém prostoru a můžeme stylisovat úmysl. Na př.:

1) Provést pochod s jádrem sil na západě.

2) Učlenit divisi v prostoru Luka—Komárovice—Brodce—Zašovice—Čichov—Panská Lhota s jádrem divise v prostoru Brtnice—Brodce—Zašovice.

Z úmyslu se rýsují dva proudy:

západní: jádro divise — po cestě Luka—Brtnice—Kněžice,

východní: nezbytné síly — po cestě Věžnice—Kamenice—Radošov—Chlum—Čichov.

Východní proud disponuje mezi Jihlavkou a východními hranicemi terénem v šířce 3—4 km s úkolem chránit západní křídlo II. sboru; aby na této šířce mohl plnit úkol i útokem nezávislým na činnosti jádra divise, ustanovíme velitelem proudu jednoho velitele pěšího pluku (p. pl. 47) a vybavíme ho dvěma pěšími prapory a 1 lehkým oddílem. V novém prostoru umístíme tento proud v prostoru Čichov.

Šířkové rozpětí pochodových cest obou proudů (západního a východního) je značné, 6—8 km; to je značný prostor, v kterém by mohl nepřítel snadno proniknout a rozdělit divisi. Tomu je třeba zabránit postupem nějaké jednotky po cestě Bítovčice—Přimělkov—Panská Lhota—Malín 633—Radonín, jejímž úkolem při střetnutí bude zastavit nepřítele mezi Jihlavkou a západním proudem a udržet šířkovou souvislost operace divise se zřetelem na hlavní nápor vedený západním proudem. K tomuto úkolu na šířce 2 až 3 km postačí 1 pěší prapor. Nebylo by účelné poslat

zde více praporů, neboť malá hodnota cesty bude jmenovitě v údolích snížena deštivým počasím; z téhož důvodu nepřidělíme praporu dělostřelectvo. Pro obranu dělostřelectvo nepotřebuje, aby se však mohl připojit k hlavnímu náporu západního proudu, zaručíme mu palbu od dělostřelectva jádra divise. Do tohoto středního proudu dáme prapor od pěšího pluku 47, jehož valná část je ve východním proudu, a tím přivedeme do prostoru Čichov v novém ubytovacím prostoru celý pluk s 1 lehkým oddílem. Po kalkulaci prostředků, nezbytně potřebných na východě a ve středu, bude západní proud utvořen ze 2 pěších pluků (46, 48), ze 2 lehkých a 1 hrubého dělostřeleckého oddílu, které přivedeme do prostoru Brtnice—Brodce—Radonín. Při střetnutí provede západní proud hlavní nápor za účelem dobytí Katovy hory, prostoru Brtnice—Malín 633 a jižních okrajů lesů severně od Opatova a Heraltic.

Ted' víme, co chceme a jak to provedeme; je třeba to zajišťit.

Zajištění má nám dát možnost:

aby divise dosáhla plynulým a pohodlným pochodem nového prostoru, při střetnutí měl velitel divise volnost jednání, t. j. měl dostatek času a prostoru k provedení bojových opatření, a vojska se mohla nerušeně rozvinout, t. j. nebylo jim v tom bráněno palbou nepřátelských kulometů a děl, řízenou z pozemních pozorovatelů,

aby divise v novém prostoru mohla pohodlně odpočívat, podle okolností bojovat a měla výhodné podmínky pro vyražení k dalšímu postupu.

Prostředek zajištění najdeme ve vhodné kombinaci zajišťovacích prvků: vzdálenost, zprávy, sestava, zajišťovací oddíly, spojení se sousedy, utajení.

Z předpokladů o nepříteli víme, že v naší situaci nás jistí vzdálenost 22. května před zásahem nepřátelských vyšších jednotek až do čáry Domamil—Babice—Klučov, ale na sever od této čáry nechrání nás před střetnutím s motomechanizovanými jednotkami.

O těch musíme tedy získat zprávy, a to nejméně na vzdálenost odpovídající době zásahu velitele divise, t. j. době potřebné k provedení úmyslu velitele, aniž třeba zastavovat proudy.

Doba zásahu se (theoreticky) skládá:

z doby, která uplyne, než velitel zjistí skutečnou situaci na frontě, asi 1 hod.,

z doby rozhodnutí, 30 minut, až 1 hod.,

z doby potřebné k sepsání rozkazu, 1—2 hod.,

z doby dodání rozkazů, 30 min. až 1 hod.,

z doby, kterou vojska potřebují k provedení, 2—4 hod.

Celkem 9 hod. — má-li se v. j. přivést do boje všeob. oper. rozkazem, 5 hod. — jde-li o vedení boje zvláštními rozkazy. Vypočtené doby jsou hrubou kalkulací, v každém jednotlivém případě bude doba zásahu jiná; to záleží na způsobu dodání zpráv a rozkazů a na pohotovosti prostředků, kterými chce velitel zasáhnout.

Dlouhá doba zásahu je nevýhodná, neboť čím je delší, tím na delší dobu kupředu musíme předvídat; v této dlouhé době předvídaní může se změnit skutečná situace zcela protichůdně našemu předvídaní a naše rozhodnutí nezasáhne ve správném prostoru a čase.

V našem konkrétním případě si stanovíme, jak zkrátit dobu zásahu na minimum.

Velitel 16. divise má svou myšlenku manévru jak pro pochod, tak pro ubytování. Přizpůsobíme tedy sestavu této myšlenky tak, aby vojska mohla plynule pochodovat nebo automaticky se rozvinout a bojovat. Doba zásahu bude pak záviset na době, které vojska potřebují k rozvinutí k plnění předvídaného bojového úkolu. Jádrem sil na západě povede osobně velitel divise; proud divisních zbraní nebude hlubší než 12 km (2 p. pl., 3 odd.). Z tohoto proudu rozvineme při střetnutí určité 1 p. pluk a všechno dělostřelectvo — doba 2 hod. Rozkaz bude vydán ústně, takže nebude doba zásahu u západního proudu větší než 3 hod.

Východní a střední proudy jsou kratší; aby se doba zásahu těchto velitelů neprodlužovala, dáme jim již před vyražením úkoly pro případ střetnutí.

Tím se zkrátí vzdálenost zpráv o nepřátelských v j. na 12 km (3 hod. $\times$ 4 km), o motomechanisovaných jednotkách na 45 km (3 hod. $\times$ 15 km) jako minimum.

K zajištění proti motomechanisovaným jednotkám potřebujeme v době vyražení, t. j. v 05'00 hodin, zprávy nejméně z prostoru Mor. Budějovice—Jemnice, do 08'00 hodin Jevišovice—Drosendorf a do 11'00 hodin Znojmo—Langau. Zprávy o tomto časovém a prostorovém pořadí budeme žádat od sborového letectva, které podle rozkazu sboru provádí převědy na dotčených směrech.

Dalším zpravodajským orgánem na směru postupu bude SPO. 16. Ve smyslu rozkazu sboru bude kromě získávání zpráv jeho úkolem postoupit až do prostoru Lesovice—Kojetín ve spojení se skupinou SPO. VI. aby tak spolu s ním zajistil východní svahy rozvodí Maková a jistil přímo západní bok jednotek II. sboru. Vyrazí současně s SPO. VI. ve 03'00 h.

SPO. 16 je ve svém úkolu značně exponován od divise, jmenovitě když počítáme se střetnutím s motomechanisovanými jednotkami. Proto mu přidělíme proti ÚV. automobilní děl. četu (od sboru) a jednu děl. četu hipomobilní.

Abychom si zajistili možnost dosáhnout nového (nařízeného) prostoru plynule bez boje, musili bychom jej zajistit dříve, než nepřítel do něho vkročí, t. j. před 08'00 hod. Před touto dobou by to mohly s naší strany provést jen rychlé prvky.

SPO. 16 má úkol dále vpředu a nemůže oba úkoly plnit najednou. Všimneme-li si terénu před novým ubytovacím prostorem, vidíme, že takřka v celém pásmu divise je velmi výhodný terén pro obranu proti útočné vzbě. Poměrně malý počet zbraní může přehradit ÚV. postup na cestách a průsecích severně od Opatova a Heraltic, na východě lze využít poměrně rozlehlé osady Okříšky. Máme volnou nákladní auto-kolonu. Ta převezí $\frac{1}{2}$ praporu, na krátkou vzdálenost i více.

Severně od Opatova postačí $\frac{1}{2}$ p. roty, 1 dělo PÚV., 1 družstvo těžkých kulometů = 5 aut, severně od Heraltic = $\frac{1}{2}$ p. roty, 1 dělo, 2 družstva těžkých kulometů = 6 aut, prostor Okříšky potřebuje nejvíce — 1 p. rota, 2 děla, 1 družstvo těžkých kulometů = 9 aut, celkem 2 pěší roty, 2 čety těžkých kulometů a 4 děla PÚV. = 20 aut.

(Přistě dále.)